

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Autor/autorka práce: Bc. Michaela Uksová
 Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
 Název práce: Schubertova vila v pražské Liboci a fenomén chátrajících
 staveb. Pohled památkové péče na neorenesanční vilovou
 architekturu
 Vedoucí práce: PhDr. Eva Bendová, CSc.
 Rozsah práce: 117 526 znaků vč. mezer

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☒	☐	☐

Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☒	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☐	☒	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐		☒	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒		☐	
Práce přináší nové poznatky	☒		☐	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Volba tématu předložené diplomové práce se opírá o oprávněné znepokojení nad stavem jedné z architektonicky nejhodnotnějších neorenesančních letních vil na našem území, navíc ojedinelého díla dosud málo poznaného významného architekta, teoretika a pedagoga Zdenko Schuberta von Soldern. Práce se opírá o důkladné seznámení s relevantní literaturou, stejně důkladné archivní rešerše a poznání předmětu in situ. Autorčin postup je logický, stejně tak přehledná stavba textu. Klíčovou otázku práce formulovala autorka takto: „Co zapříčinilo současný havarijní stav Schubertovy vily?“ (s. 80) Odpověď, k níž dospěla, ovšem příliš přesvědčivá není. Spojení s problematikou památkové péče, dobře exponovanou jejím historickým vývojem, logicky evokuje otázku, zda a nakolik na současném stavu památky nese vinu. Památková péče se ale postupně z textu vytrácí a finální deklarace víry, že nápravu přinese zákon č. 20/1987 o státní památkové péči, není nikterak podložena předchozím výkladem, ba je jím usvědčena z naivity. Autorka se pečlivě vyhýbá společenskopolitickému kontextu jádra problému a tak vlastní příčina v krajně omezené vynutitelnosti práva a beztrestnosti praktik, které by neměly mít v demokratické společnosti a právním státě místo, zmíněna není. Některé části práce naléhavě vyvolávají otázku po smyslu. Zajímavý soubor neorenesančních vil, dobře heuristicky připravený ve svých jednotlivých složkách k zamýšlené komparaci, působí nakonec nahodile, neboť její výsledek se dá shrnout lakonicky: Někde se bydlí, někde nebydlí, majitelé se starají, jen majitel Schubertovy vily se nestará. Poněkud matoucí je volba stylového média neorenesance. Předpokládá snad autorka kauzální vazbu mezi chátráním a neorenesancí? Je jasné, že ne, míní stavební typ, ale v textu vysvětlení chybí a zůstává na čtenáři, aby pochopil, že za to neorenesance nemůže. Alespoň kusými poznámkami musím korigovat některá autorčina tvrzení, dotýkající se památkové péče: Především Schubertova vila není národní kulturní památka, jak na několika místech práce tvrdí (např. s. 4, s. 10). Tento statut podle § 4 odst. 1) již zmíněného zákona dostávají kulturní památky, „které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa“. Letní vila, kterou postavil Zdenko Schubert von Soldern pro svého otce, je od roku 1958 zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek (rejst. č. 40523/1-1511), je tedy „jen“ kulturní památkou. Drobnost, ale týká se samotného předmětu práce, tedy k záměně rozhodně dojít nemělo. Zdeněk Wirth byl stoupencem konzervační, nikoliv analytické metody (s. 35). Za příliš neúplný a zavádějící považuji výklad syntetické metody Václava Wagnera (s. 36), která rozhodně nevycházela „z domněnky“ a nespočívala „ve zkoumání, hodnocení a ochraně“ (to nakonec každá z metod památkové péče), ale především v důrazu na chápání památky primárně jako uměleckého díla a ve strukturalistickém nadřazení celku díla souhrnu jeho částí. Zjednodušující je také expozice základního problému památkové ochrany staveb typu letní vily, nelze ji omezit jen na záchod a koupelnu. Kategorizace památek měla sice nesporně negativní dopad, ale třetí kategorie neznamenal určení k likvidaci a vládní nařízení, citované v pozn. 133, nic takového neobsahuje. Nepadla tu naopak zmínka o limitech zájmu a péče o vilovou architekturu 19. století: Koncepce národní architektury a tvorby architektů-realistů 19. století sice prostřednictvím média socialistického realismu legitimizovala historismus, vila a letní vila ovšem zůstaly projevem životního stylu poražené vykořisťovatelské třídy. Předmět práce a s ním komparované vily, které požívají památkovou ochranu, tvoří v tomto ohledu vlastně jistou výjimku a jejich zapsání se podařilo vlastně moci navzdory. Další drobnosti: Lannovo křestní jméno znělo Adalbert (Vojtěch), nikoliv Albert (s. 21). Výstavba sídlišť nevrcholila u nás v 60. letech 20. století (s. 51), to se teprve rozbíhala, ale v desetiletí následujícím. Ještě drobné poznámky k chvályhodně bohaté bibliografii, menší nepřesnosti už nechávám stranou: Nechápu, proč autorka na klíčové Winckelmanovo dílo Gedanken über die Nachahmung der griechischen Werke in der Malerei und Bildhauerkunst odkazuje neúplným údajem v angličtině, zvláště máme-li kvalitní Stromšíkův překlad (WINCKELMANN, Johann Joachim. Myšlenky o napodobování řeckých děl v malířství a sochařství. In: Týž. Dějiny umění starověku. Stati. Praha: Odeon, 1986, s. 265-283.). Podobně nerozumím, proč v textu (s. 20) uvádí vedle českého také anglické znění titulu Palladiova spisu I quattro libri dell' architettura. Nechci těmito korekcemi rozhodně snižovat hodnotu práce, kterou diplomantka odvedla. Každý pokus nemusí skončit naprostým úspěchem, zvláště pokusy odvážné, a v žádném případě nemohu předloženou práci hodnotit jako naprostý neúspěch.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Diplomantka píše o Schubertově letní vile jako jediné realizaci Zdenko Schuberta von Soldern. Věra Laštovičková ve své knize Cizí dům? Architektura českých Němců 1848-1891 (Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2015, s. 75-76) k ní přidává ještě sál s verandou hotelu Schweizerhof ve městě Schaffhausen ve stejnojmenném švýcarském kantonu. Shledala diplomantka nějaké důvody k odmítnutí této atribuce?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 16. 6. 2021

Podpis: